

BIULETYN

SYNDYKATU DZIENNIKARZY WARSZAWSKICH

Nr 11—13

25 września 1938 r

MIĘDZYNARODOWA FEDERACJA DZIENNIKARZY (FIJ)

SPRAWA ZMIANY STATUTU FIJ

Ostatnie zebranie Komitetu Wykonawczego FIJ odbyło się w Paryżu w dniach od 30 czerwca do 2 lipca rb.

Związek Dziennikarzy RP reprezentowali kol. kol. M. ścieżyński i St. Zalewski oraz T. święcicki i J. Grenkamp z Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Paryżu.

Na zebraniu paryskim FIJ zakończono ostateczną uchwałą ciągnącą się od wielu lat i wywołującą wiele sporów sprawę ewentualnych zmian statutu FIJ, które miałyby stworzyć z FIJ organizację raczej technicznej łączności pomiędzy dziennikarstwem jak największej ilości krajów, bądź też — pozostawiając FIJ-owi jego dotychczasowy charakter organizacji ideowej — przynieść w rezultacie zmniejszenie się liczby jego członków. Uchwała Komitetu Wykonawczego przesądziła na rzecz drugiej z powyżej streszczonych możliwości, gdyż brzmiała: — „Komitet Wykonawczy FIJ nie widzi potrzeby zmiany pozycji statutowej i doktrynalnej FIJ-u”.

Wobec zarzucenia projektu uniwersalizacji FIJ-a drogą zmiany jego statutu — Związek Dziennikarzy Szwajcarskich organizację tę opuścił.

Prezes FIJ kol. dr Karl I. Eskelund (Dania) zgłosił rezygnację ze swego stanowiska spowodowaną przejściem z dziennikarstwa na służbę państwową w swoim kraju. Kadencja kol. dr Eskelunda dobiegała końca we wrześniu rb. Wybory nowego prezesa FIJ odbędą się na Kongresie zwołanym na dzień 28 września rb. do Strassburga. Związek Dziennikarzy Wielkiej Brytanii zgłosił oficjalnie kandydaturę swego członka, wieloletniego wiceprezesa FIJ, kol. A. Kenyona na stanowisko prezesa FIJ.

Delegacja ZDEP zgłosiła na posiedzeniu paryskim Komitetu Wykonawczego FIJ wniosek o zmianę art. 8 statutu FIJ, który dotyczy wyborów prezesa FIJ. Wniosek delegacji

polskiej zmierza do tego, ażeby prezesurę FIJ obejmowali kolejno, co dwa lata, członkowie poszczególnych organizacji dziennikarskich, należących do FIJ, wedle kolejności alfabetycznej nazw krajów, których dziennikarstwo reprezentują. Wniosek ten będzie przedłożony Kongresowi FIJ w Strassburgu.

TAJEMNICA ZAWODOWA

Na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego FIJ w Paryżu powzięto następującą uchwałę: „Komitet Wykonawczy FIJ

— poruszony wydarzeniami, które zaszły w niektórych krajach, przypomina uroczystie, że dziennikarska tajemnica zawodowa jest niezbędnym warunkiem moralnym umożliwienia dziennikarzom swobodnego wykonywania obowiązków, a prasie — jej misji politycznej i społecznej;

— przypomina, że dziennikarz wykonywa swój zawód wedle własnego sumienia, w granicach określonych przez interes społeczny, którego sam jest sędzią pod kontrolą swych zwierzchników i swej organizacji zawodowej;

— przypomina, że dziennikarska tajemnica zawodowa uświęcona jest wieloletnią tradycją, a w czasach ostatnich weszła w wielu krajach do orzecznictwa sądowego;

— oświadcza, iż niedopuszczalne jest jakiegokolwiek cofnięcie się z tej pozycji;

— oświadcza ponownie, iż dziennikarze winni jak najbardziej ściśle dochowywać tajemnicy zawodowej bez względu na to, jakie mogą stąd dla nich osobiste wynikać konsekwencje i wzywa władze państwowe do respektowania tej zasady, która jest jednym z warunków wolności prasy;

— wzywa organizacje zrzeszone w FIJ do wytyczenia wysiłków zmierzających do uzyskania prawnego uznania dziennikarskiej tajemnicy zawodowej.

ZE ZWIĄZKU DZIENNIKARZY R.P.

WIZYTA U MARSZAŁKA ŚMIGŁEGO-RYDZA

W dniu 30.VII rb. delegacja Prezydium ZDEP w osobach prezesa ścieżyńskiego, wiceprezesa Wierzyńskiego i sekretarza generalnego Kozłowskiego, przedstawiła Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych, Marszałkowi E. Śmigłemu-Rydzowi uchwałę Walnego Zjazdu ZDEP o opodatkowaniu się dziennikarzy na FON.

Marszałek Śmigły-Rydz zatrzymał delegację na półtoragodzinnej rozmowie, w trakcie której przedstawiciele ZDEP poinformowali go o organizacji i pracach ZDEP.

PRACE NAD ZMIANĄ STATUTU

Tymczasowa Komisja dla Zmiany Statutu ZDEP odbyła posiedzenie pod przewodnictwem prezesa kol. ścierzyńskiego w dniu 10 lipca rb.

Posiedzenie wypełniała dyskusja nad zasadami nowego statutu, przedstawionymi przez referenta generalnego kol. Wł. Bazylewskiego. Komisja upoważniła swego referenta generalnego do opracowania i rozesłania członkom Komisji projektu nowego statutu.

STYPENDIA DZIENNIKARSKIE

Wydział Wykonawczy ZDRP podjął starania, zmierzające do wstawienia do rządowego preliminarza budżetowego na r. 1939/40 specjalnej pozycji budżetowej na stypendia dziennikarskie. Dotychczas, jak wiadomo, pozycja taka nie istniała, a stypendia dziennikarskie były przyznawane przez Min. W.R. i O.P. z pozycji budżetowych, przewidujących dotacje na cele kultury i sztuki. Tego rodzaju sformułowanie budżetowe odbijało się zarówno na regulaminie stypendiów dziennikarskich, jak i na decyzjach personalnych, należących do zakresu działania Wydziału Kultury i Sztuki Min. W.R. i O.P.

Przez uchwalenie ustawy o Funduszu Kultury Narodowej im. J. Piłsudskiego sprawa stypendiów dziennikarskich przeszła by pod

ingerencję kierownictwa tego Funduszu, co mogłoby spowodować w ogóle zmianę charakteru stypendiów dziennikarskich, przeznaczonych w zasadzie dla dziennikarzy zawodowych, zrzeszonych w Związku Dziennikarzy RP.

Po rozważeniu tej sytuacji Wydział Wykonawczy ZDRP doszedł do przekonania, iż cel stypendiów dziennikarskich będzie mógł być osiągnięty jedynie drogą wstawienia oddzielnej pozycji budżetowej do odpowiedniego budżetu ministerialnego.

INTERWENCJA W MSZ

Wydział Wykonawczy ZDRP podjął w Ministerstwie Spraw Zagranicznych interwencję w sprawie odebrania przez władze w m. Gdańska debitu pocztowego 6 dziennikom polskim.

REJESTR DZIENNIKARZY

W DNIU 15 PAŹDZIERNIKA MIJA OSTATECZNY TERMIN ZGŁOSZEŃ DO REJESTRU

Dziennikarska Komisja Kwalifikacyjna, działająca na podstawie Układu Zbiorowego Pracy w zawodzie dziennikarskim, przypomina wszystkim zainteresowanym, że zgodnie z przepisami powyższego układu — w redakcjach wszystkich wydawnictw o typie gazety, wychodzących na terenie Państwa Polskiego pracować mogą jedynie osoby, wciągnięte do rejestru dziennikarzy względnie do rejestru aplikantów dziennikarskich.

Dziennikarska Komisja Kwalifikacyjna podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że ostateczny termin składania wniosków w sprawie wpisania do Rejestru Dziennikarzy, względnie do Rejestru Aplikantów Dziennikarskich, upływa nieodwołalnie w dniu 15 października 1938 r.

Wnioski na piśmie, według ustalonego przez Komisję wzoru, składać należy w Sekretariacie Komisji, mieszczącym się w biurze

Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, Warszawa 1, Zgoda 8 m. 4, telefon 540-50.

Dziennikarze i aplikanci dziennikarscy zsyndykalizowani winni zgłaszać wnioski za pośrednictwem właściwych Syndykatów.

Przydium

Dziennikarskiej Komisji Kwalifikacyjnej

(—) Antoni Lewandowski

(—) w. z. Jerzy Nowakowski

*

*

*

Do dn. 15 września 1938 r. Zarząd Syndykatu przesłał do Dziennikarskiej Komisji Kwalifikacyjnej 322 wnioski rejestracyjne.

Z ZARZĄDU SYNDYKATU DZIENNIKARZY WARSZAWSKICH

Dnia 23 czerwca 1938 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, na którym załatwiono 17 punktów porządku dziennego.

Zarząd m. in. przyjął do wiadomości pismo Związku Dziennikarzy RP, zawiadamiające o dokonanej zmianie statutu Syndykatu w artykule 17.

Zarząd przyjął do wiadomości okólnik Wydziału Wykonawczego w sprawie wywozu walut za granicę przez dziennikarzy.

Kol. Wasilewski zreferował Zarządowi sprawę powstania Klubu Sprawozdawców Wojskowych, na wzór Klubu Sprawozdawców Lotniczych. W Klubie tym w charakterze członków zwyczajnych mogą uczestniczyć tylko członkowie i aplikanci SDW, w charakterze zaś członków nadzwyczajnych — oficerowie służby czynnej, pracujący w redakcjach.

Kol. Grostern, członek Komisji Porozumiewawczej Związku Dziennikarzy i Związku Wydawców, zreferował opracowaną przez ZDRP projekt wzorowej umowy indywidualnej. W referacie stwierdził, że dwóch projektów Zw. Wydawców przedstawiciele ZDRP nie przyjęli ze względu na ich konstrukcję, która posiadała charakter jednostronnego zobowiązania, a nie dwustronnej umowy.

Po referacie skarbnika kol. Czosnowskiego, przyjęto wniosek finansowy; m. in. udzielono zapomogi wdowie po dziennikarzu. Na wniosek Komisji Lokat, Zarząd postanowił sumę ulokowaną w papierach procentowych pozostawić bez zmian; lokatę funduszy SDW w nieruchomości uznać chwilowo za nieaktualną; wolne fundusze Syndykatu rozdzielić na trzy części i ulokować: pierwszą transzę — w listach BGK, drugą transzę — w listach miejskich Tow. Kredytowego, trzecią transzę — w obligacjach Pożyczki Inwestycyjnej. Część sum postanowiono pozostawić w gotówce.

Dnia 7 września 1938 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Syndykatu, na którym załatwiono 13 punktów porządku dziennego.

Zarząd postanowił wysłać komisję w składzie 3 członków Zarządu Syndykatu dla skontrolowania działalności Spółdzielni Dziennikarskiej i zreferowania wyników kontroli na następnym posiedzeniu Zarządu.

Zarząd przyjął do wiadomości skład nowego Zarządu Związku Dziennikarzy Sportowych.

Zarząd przyjął do wiadomości pismo Tow. Przyjaciół Serbo-Luzyczan na Śląsku, które omawia przesładowania dziennikarzy serbo-luzycznych w Niemczech. Treść listu postanowio-

no przesłać do delegatów redakcyjnych, celem zakomunikowania kolegom.

Zarząd przyjął do wiadomości projekt wycieczki do portu gdańskiego; jednocześnie Zarząd przyjął do wiadomości sprawozdanie z wycieczki dziennikarskiej do Zaleszczyk. O dysonansach, które powstały w czasie wycieczki, Zarząd postanowił zawiadomić Związek Wydawców.

Postanowiono poprzeć propagandę „Tygodnia Szkoły Powszechnej”.

Zarząd Syndykatu rozważył pismo i skargi poszczególnych członków SDW, dotyczące odmówienia przez niektóre uzdrowiska ulg żonom dziennikarzy. O sprawie tej postanowio-

no poinformować Wydział Wykonawczy ZDRP i prosić o interwencję.

Przyjęto sprawozdanie skarbnika Czesnoskiego o częściowym wykonaniu uchwały w sprawie lokat kapitałowych; przyjęto do wiadomości sprawozdanie skarbnika z wyniku finansowego koncertu Kiepur. Zysk z tej imprezy wyniósł ok. 3.200 zł.

Zarząd przyjął wnioski skarbnika w sprawie udzielenia zapomóg wdowom i rodzinom po dziennikarzach oraz dziennikarzom pozostającym bez pracy.

Inne ważne sprawy, załatwione przez Zarząd, podajemy w odpowiednich działach „Biuletynu”.

RADCA PRAWNY SYNDYKATU DZIENNIKARZY WARSZAWSKICH

Do Prezydium Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich oraz do Komisji Zawodowej dość często zgłaszali się i zgłaszają członkowie i aplikanci SDW o udzielenie porad w sprawach zawodowych. W wypadkach więcej skomplikowanych Prezydium Syndykatu odwoływało się do pomocy adwokatów.

W związku z tym Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich na posiedzeniu w dniu 23 czerwca powołał uchwałą o powołaniu radcy prawnego przy Syndykacie Dziennikarzy Warszawskich i uchwalił tę powierzył do wykonania Prezydium. Prezydium Syndykatu dziennikarzy Warszawskich w lipcu rb. zwróciło się do mec. Zygmunta Kopankiewicza zapytaniem, czy nie zechciałby objąć stanowiska radcy prawnego Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich. Przeprowadzone konferencje doprowadziły do pożądanego wyniku i stanowisko radcy prawnego z dniem 1 sierpnia rb. objął mec. Zygmunt Kopankiewicz.

W dniu 7 września rb. Zarząd Syndykatu

Dziennikarzy Warszawskich przyjął do wiadomości sprawozdanie Prezydium w tej sprawie oraz ustalił następujące zasady postępowania przy udzielaniu porad prawnych.

Porady prawne przysługują jedynie członkom i aplikantom Syndykatu i dotyczyć mogą wyłącznie spraw zawodowych. W sprawach innych obydwie strony zawierać winny osobne umowy.

Petentów kieruje pisemnie do radcy prawnego każdorazowo Prezydium Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich lub Prezydium Komisji Zawodowej SDW.

Członkowie i aplikanci SDW skierowani po poradę do radcy prawnego żadnych opłat z tytułu porady nie ponoszą. Honorarium mec. Kopankiewicza za udzielenie członkom porady reguluje Syndykat Dziennikarzy Warszawskich na podstawie specjalnej umowy.

Zarząd Syndykatu za każdorazowe skierowanie po poradę pobiera od petenta zł 5 na rzecz kasy SDW.

OBOWIĄZKI POLICJI WOBEC DZIENNIKARZY

Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich rozważał skargi poszczególnych członków SDW na zachowanie się policji wobec dziennikarzy spełniających swoje obowiązki. Po rozważeniu tych skarg Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich przesłał do p. wojewody Jaroszewicza pismo prosząc o wdrożenie dochodzenia.

Dnia 7 września rb. na Zarządzie Syndykatu odczytano pismo p. wojewody Jaroszewicza, które m. in. stwierdza, że przeprowadzone śledztwo nie dało podstaw do dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszom policji państwowej. Treść pisma p. wojewody Jaroszewicza Zarząd postanowił podać do wiadomości zainteresowanego kolegi.

Sprawę ustosunkowania się funkcjonariuszy policji do dziennikarzy zajął się również komendant policji m. st. Warszawy i rozesłał do wszystkich komisaratów okólnik ogłoszony w dziennikach warszawskich w dniu 14 lipca 1938 r.

Okólnik ten brzmi:

„Przesyłam odpis artykułu pt. „Granatowe kordony”, zamieszczonego w czasopiśmie „Kurier Poranny” nr 186 z dn. 8.VII rb. w celu odczytania artykułu wszystkim podkomendnym na zbiórkach. Jednocześnie polecam pp. kierownikom urzędów policyjnych przy tej okazji poinstruować podkomendnych oficerów i szeregowych co do uprawnień i zadań przedstawicieli prasy oraz co do obowiązków policji względem nich.

Dziennikarz, który spełnia swój chlubny obowiązek zaznajamiania ogółu społeczeństwa z wszelkimi przejawami życia, musi korzystać w swej pracy zawodowej z daleko idącej pomocy i opieki organów policji.

Do obowiązków zatem policji należy umożliwienie przedstawicielom prasy obserwowania z dogodnych miejsc wszelkich uroczystości, obchodów, defilad, itp. Zarówno bowiem leży w interesie sfer rządowych jak i ogółu społeczeństwa, by opisy ważniejszych uroczystości jak i wydarzeń radosnych lub żałobnych, przedstawiały się za pośrednictwem prasy ze stolicy do najodleglejszych zakątków kraju, by przetykała wzruszeń radości czy żałoby stały się uczestnictwem ogółu.

Drugi, niemniej ważny powód, dla którego policja winna podtrzymywać stały i zgodny kontakt z przedstawicielami prasy, leży w istocie obowiązków, którymi policja jest obarczona w wielu dziedzinach życia społecznego. Dziennikarze, pozostający w ustawicznym kontakcie z faktami, do których policja, z mocy swych zadań, musi odpowiednio się ustosunkować, wywierają dominujący wpływ na kształtowanie się opinii publicznej i na ocenę działalności policji, mają bowiem możność doświadczenia na własnym doświadczeniu tej działalności pod kątem ustosunkowania się do organów wykonawczych. Komisarz Rządu na m. st. Warszawie, doceniając w pełni rolę dziennikarzy, zlecił policji m. st. Warszawy traktować z kurtuazją dziennikarzy posiadających zwłaszcza odznakę

Związku Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej.

Blizsze dane o tej odznace podałem do wiadomości kierowników jednostek policyjnych pismem obiegowym z dn. I.VIII 1937 r. nr 18711 oraz w rozkazie moim nr 1302 z dn. 30.VI.1938 pkt. III. Co się tyczy pracowników nie zrzeszonych w Syndykacie Dziennikarzy Warszawskich, to ci posiadają legitymacje imienne, zaopatrzone fotografią, wydane przez zarządy

miejscowych czasopism. Podając niniejsze do wiadomości, mam niepiękną nadzieję, że pp. kierownicy urzędów policyjnych dołożą starań, aby stosunek organów policyjnych do przedstawicieli prasy naprawdziwie toczył. Wykonanie meldować".

Komendant Policji Państwowej
m. st. Warszawy

(—) M. Kozielewski, podinsp.

POLEMIKI PRASOWE

Dnia 25 października na ogólnym zebraniu przedstawicieli Związku Dziennikarzy RP i Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism uchwalono regulamin Komisji Orzekającej. Redaktorzy i wydawcy dzienników warszawskich zobowiązali się, jako kierownicy zespołów reprezentowanych przez siebie dzienników, do przestrzegania uchwalonych przez zebranie ogólne zasad obowiązujących.

Zasady te głoszą:

1) obowiązkiem wydawców i dziennikarzy we wzajemnych polemikach prasowych winno być przestrzeganie ścisłości informacji, wzajemnej lojalności oraz przyzwoitości form;

2) informacje dotyczące dziennikarzy zrzeszonych i zarejestrowanych, wydawców i wydawnictw zrzeszonych oraz ich współpracowników stałych i niestałych winny być sprawdzane u źródła, ewentualnie w odpowiedniej organizacji wydawców i dziennikarzy.

3) Niezgodne jest z zasadą wyrażoną w pkt. 1:

a) podawanie informacji dotyczących życia prywatnego wydawców i współpracowników, o ile te informacje nie mają związku z ich działalnością publiczną;

b) podawanie informacji niesprawdzonych, dotyczących stosunków personalnych, prawnych i materialnych poszczególnych wydawców;

c) przenoszenie polemik prasowych na grunt insynuacji i oskarżeń osobistych.

Uchwalony regulamin Komisji Orzekającej Związku Dziennikarzy i Związku Wydawców ogłoszono w Biuletynie Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich nr 5 — 1 grudnia 1937 r.).

Uchwalony regulamin oraz powołanie do życia Komisji Orzekającej przyczyniło się w znacznym stopniu do zmniejszenia liczby i ostrości polemik między dziennikarzami i wydawnictwami. Niemniej jednak zdarzały się sporadyczne wypadki wykroczeń przeciw zasadom regulaminu.

W związku z tym na ostatnim przedwakacyjnym posiedzeniu w dn. 23 czerwca rb. Zarząd Syndykatu uchwalił i postanowił opublikować wniosek treści następującej:

„Wobec ukazania się w paru dziennikach wiadomości dotyczących życia prywatnego jednego z redaktorów prasy warszawskiej, Zarząd Syndykatu stwierdza, że informacje takie są sprzeczne z dobrymi obyczajami dziennikarskimi, naruszają uchwałę Ogólnego Zebrania przedstawicieli Związku Dziennikarzy RP i Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism oraz wydawców i naczelnych redaktorów z dnia 25 października 1937 r.”

Na następnym posiedzeniu Zarządu w dniu 7 września 1938 r. Zarząd przyjął do wiadomości dwie skargi, mianowicie skargę Boya-Zeleńskiego przeciwko „Wieczorowi Warszawskiemu” i „Gońcowi Warszawskiemu” i skargę red. Stefana Grosternę przeciwko wydawnictwu „ABC”. Obydwie skargi skierowano za pośrednictwem Wydziału Wykonawczego ZDRP do Komisji Orzekającej.

Po odczytaniu skargi kol. Grosternę przeciwko wydawnictwu „ABC” rozwinęła się ożywiona dyskusja, w wyniku której zgłoszono wniosek o uchwalenie specjalnej rezolucji, stwierdzającej niewłaściwość ataków „ABC” wywierzonych przeciwko kol. Grosternowi. Wobec tego, że sprawę już przekazano Komisji Orzekającej, wniosek został cofnięty. Zarząd SDW postanowił jednak włączyć do protokołu z dnia 7 września rb. punkt 7 protokołu z dnia 25 lutego 1938 r. treści następującej:

Na posiedzeniu Zarządu SDW w dn. 25.II. 1938 r. kol. Grosternę zreferował sprawę aresztowania kol. Bobińskiego (ABC) i interwencje swoją w tej sprawie u prokuratora Żeleńskiego. Interwencja ta okazała się skuteczną, kol. Bobiński wypraszony został na wolność. Kol. Włodek imieniem redakcji „ABC” złożył podziękowanie kol. Grosternowi”.

Zarząd SDW, kierując powyższe sprawy do Wydziału Wykonawczego w celu przesłania do Komisji Orzekającej, zwrócił się jednocześnie z prośbą o traktowanie tych spraw jako pilnych, do czego Wydział Wykonawczy się przychylił.

Wydział Wykonawczy Związku Dziennikarzy R. P. przekazał sprawę Komisji Orzekającej. Prezes Komisji red. Krzywoszewski podjął mediację, w której wyniku redakcja „ABC” zamieściła w nr z dnia 22 b. m. wyjaśnienie, które stanowi likwidację sprawy.

RUCH CZŁONKÓW

1. CZŁONKOWIE PRZYJĘCI

Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich przyjął na członków następujących kolegów:

na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 1938 r.: Zbigniewa Kolińskiego („Nowa Rzeczypospolita”), Henryka Wachsbergera („Czas”), Karola Koźmińskiego („Polska Zbrojna”), Antoniego Bogusławskiego („Kurier Warszawski”), Lu-

dwika Mariana Ziemkiewicza („Kurier Codzienny 5 Groszy”), Stefana Kwaśniewskiego („Wieczór Warszawski”), ks. Zygmunta Kaczyńskiego (KAP); Antoniego Sadzewicza („Dom Prasy”);

na posiedzeniu w dniu 7 września 1938 r.: Alfonsa Wojciecha Dzieciolowskiego („Kurier Warszawski”), Stanisława Wiluckiego („Dom Prasy”), Tadeusza Horko („Iskra”), Krystinę Łatoniową („Robotnik”), Stefana Borowskiego („Warszawski Dziennik Narodowy”), Wacława

Grubińskiego („Kurier Warszawski”), Zygmunta Weissa („Wieczór Warszawski”).

2. KANDYDACY NA CZŁONKÓW

Zgodnie z art. 9 statutu Związku Dziennikarzy RP Zarząd SDW uchwałą z dn. 23 czerwca rb. przesłał do Wydziału Wykonawczego ZDRP kandydaturę Antoniego Rudolfa („Dom Prasy”).

3. APLIKANTCI PRZYJĘCI

Zarząd SDW przyjął na aplikantów następujących kolegów:

w dniu 23 czerwca 1938 r.: Zbigniewa Konarzewskiego („Czas”), Gustawa Kotkowskiego („Dom Prasy”), Władysława Pietrzykowskiego („Robotnik”), Annę Doberską („ABC”), Anetę Rutkowską („Dom Prasy”), Alinę Bogucką („Dom Prasy”), Juliusza Zagórskiego („Kurier Poranny”), Ryszarda Wintera („Dziennik Ludowy”), Rafała Pragę („Dziennik Ludowy”), Annę Mitzner („Dziennik Ludowy”), Janusza Łaskowskiego („Kurier Poranny”);

w dniu 7 września 1938 r.: Konstancję Birkenmayerową („ATE”), Władysława Suszka

(„Kurier Poranny”), Juliusza Pollacka („Kurier Czerwony”), Janinę Marię Zakrzewską (Kurier Poranny”).

CZASOWE ZAWIESZENIE PRZYJMOWANIA APLIKANTÓW

Stosownie do uchwał Walnego Zjazdu Związku Dziennikarzy RP z dnia 15 maja 1938 r. Zarząd SDW w dniu 20 maja rb. na wniosek Komisji Kwalifikacyjnej postanowił wstrzymać przyjmowanie aplikantów do SDW do czasu wyjaśnienia zasad wstępowania nowych członków do zawodu dziennikarskiego. Podania aplikantów, którzy zgłosili się do dnia 20 maja rb. rozważane są w trybie poprzednim.

WERYFIKACJA LISTY APLIKANTÓW

Wykonując uchwałę Zarządu o weryfikacji listy aplikantów, Zarząd Syndykatu na posiedzeniu w dniu 7 września rb. przeprowadzenie weryfikacji powierzył Komisji Kwalifikacyjnej przy udziale delegatów redakcyjnych poszczególnych zespołów redakcyjnych.

SDW CONTRA „MERKURIUSZ POLSKI”

Na dz. 29 marca rb. wyznaczona była w Sądzie Okręgowym w Warszawie rozprawa z oskarżenia, wniesionego przez Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich przeciwko redaktorowi „Merkuriusza Polskiego” p. Babińskiemu o zniesławienie Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, które znalazło wyraz w artykule „Merkuriusza Polskiego” z dnia 24 czerwca 1937 r. zarzucającym Syndykatomu Dziennikarzy Warszawskich ukrywanie korupcji wśród dziennikarzy.

Sprawa początkiem swoim sięga m. sierpnia r. 1936. Poprzedni Zarząd Syndykatu skierował do Sądu Dziennikarskiego sprawę nieczłonka Syndykatu Juliana Babińskiego, redaktora „Merkuriusza Polskiego”, który na łamach tego czasopisma postawił dziennikarom warszawskim, w szczególności sprawodawcom miejskim zarzuty o działania nieetyczne, nie wymieniając nazwisk żadnego z dziennikarzy i nie precyzując stawianych zarzutów. Zarządowi Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich chodziło nie o oddanie p. Babińskiego pod sąd, ale o to, by p. Babiński złożył bezpośrednio Sądowi Dziennikarskiemu informacje, które by mogły stanowić podstawę dla wdrożenia dochodzeń przeciwko dziennikarzom, oskarżonym przez p. Babińskiego o czyny nieetyczne.

P. Babiński zgodził się początkowo stanąć przed Sądem Syndykatu Warszawskiego, ale następnie ani ustnie, ani na piśmie oskarżeń swoich nie sformułował. Wobec powyższego Sąd Dziennikarski powziął następującą uchwałę:

„Wobec wykrętnego uchylania się p. Juliana Babińskiego, redaktora „Merkuriusza Polskiego” od przybycia na sesję Sądu, a to w formie insynuacji nie już przeciw poszczególnym dziennikarzom, lecz przeciw Zarządowi Syndykatu i Sądowi, Sąd uważa, iż dalsze usiłowanie otrzymania informacji od p. Babińskiego byłoby bezcelowe. Z jego listu, skierowanego do Sądu wynika zresztą, że zarzuty zawarte w „Merkuriuszu Polskim” z dnia 30 sierpnia 1936 r. p. Babiński również opierał na tym, co mu gdzieś tam ktoś powiedział”. Orzeczenie powyższe Zarząd Syndykatu podał do wiadomości publicznej.

Wobec tego, że p. Babiński na łamach „Merkuriusza Polskiego”, prowadząc dalszą kampanię na temat, od którego wyjaśnienia przed Sądem Dziennikarskim uchylili się, zamieścili wspomniany już artykuł z dnia 24 czerwca, zawierający wyraźne cechy zniesławienia organizacji Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, Zarząd uchwałą z dnia 28 lipca 1937 r., postanowił sprawę skierować do sądu państwowego i prowadzenie sprawy powierzył mec. Szurlejowi, który uprzejmie podjął się obrony interesów moralnych Syndykatu Warszawskiego przed sądem.

Wyznaczona na 29 marca rozprawa sądowa ograniczyła się do wyjaśnienia kwestii zgłoszonych świadków i została odroczone z powodu nie stawienia i niektórych świadków i zgłoszenia nowych.

Nowy termin rozprawy wyznaczono na dz. 29 b. m.

INFORMACJE RÓŻNE

GODZINY BIUROWE SYNDYKATU

Sekretariat Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich czynny jest codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w gmachu Sejmu przy ul. Wiejskiej w godzinach 11—13 i 17—19.

Prezes Syndykatu kol. Jerzy Wiewiórski przyjmuje w poniedziałki, środy, piątki i soboty od godz. 12 do 13.

Wiceprezes Syndykatu kol. Bolesław Hensel przyjmuje w poniedziałki i piątki od godz. 17 do 18, w środy — od godz. 12 do 13.

Wiceprezes Syndykatu, kol. Marian Grzegorzczak przyjmuje w czwartki od godz. 11 do 13.

Wiceprezes Syndykatu, kol. Jerzy Nowakowski przyjmuje we wtorki, środy, czwartki i piątki od godz. 17 do 19.

Wiceprezes Syndykatu, kol. Adam Romer przyjmuje w piątki od godz. 18 do 19.

Sekretarz Syndykatu kol. Mieczysław Krzepkowski przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19, we wtorki — od 11 do 13.

Zastępca sekretarza kol. Wacław Czarnecki przyjmuje w poniedziałki, środy, piątki od godz. 11 do 13, w czwartki — od 17 do 19.

Telefon sekretariatu 9-81-81.

Konto czekowe Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich w PKO nr 940.

KOMISJA ZAWODOWA SDW

Na posiedzeniu Komisji Zawodowej w dn. 16 września nastąpiło ostateczne ukształtowanie się komisji: przewodniczący — J. Nowakowski, zastępca przewodniczącego — B. Hensel, sekretarz — A. Maliszewski, członkowie komisji: M. Krzepkowski, W. Czarnecki, A. Wilecki, St. Melodysta, F. Jordan, Wł. Jakubowski, J. Jarczyk.

Komisja Zawodowa rozpatrzyła wszystkie sprawy przekazane jej przez Zarząd Syndykatu, w szczególności Komisja przyjęła do wiadomości sprawozdanie z przebiegu interwencji w sprawie należności dla dwóch członków Syndykatu. W jednym wypadku sprawę załatwiono ostatecznie i należności, po porozumieniu się stron, całkowicie uregulowano. W wypadku drugim uzyskano pewną sumę na poczet należności oraz wziętą zobowiązanie wydawnictwa, że dalsze kwoty wydawnictwo wypłacać będzie w odstępach miesięcznych.

Komisja Zawodowa rozważyła niektóre sprawy wynikające z zastosowania Układu Zbiorowego, a dotyczące czasu pracy oraz urlopów. W sprawach tych powzięto odpowiednie uchwały, które zakomunikowano zainteresowanym kolegom.

DELEGACI REDAKCYJNI

Wobec niezgłoszenia przez niektóre zespoły redakcyjne delegatów redakcyjnych Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich stosownie do poprzednio powziętych uchwał na posiedzeniu w dniu 23 czerwca na delegatów redakcyjnych powołał kolegów: Stanisława Włodka — „ABC”, Jana Gąszewskiego — „Polska Zbrojna”, Marka Sądzewicza — „Gazeta Polska”, Stefana Śliwińskiego — „Kurier Codzienny 5 Groszy”, Stanisława Biernackiego — „Kurier Warszawski”, Irenę Kopankiewiczową — Klub Sprawozdawców Sądowych.

CZWARTKI KLUBOWE SDW

Czwartki klubowe Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich przerwane na czas okresu ferii zostają wznowione. Pierwszy czwartek odbędzie się dn. 6 października w lokalu Café Clubu; początek o godz. 8 wieczór.

WYCIECZKI DZIENNIKARSKIE

W okresie wakacyjnym odbyły się dwie wycieczki dziennikarskie, w których organizowaniu współdziałał Zarząd Synd. Dziennikarzy Warszawskich, a mianowicie do Ciechocinka — na zaproszenie Związku Uzdrawisk i do Zaleszczyk — na zaproszenie Towarzystwa Rozwoju Ziemi Wschodnich.

Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich po otrzymaniu sprawozdania z przebiegu wycieczek postanowił powiadomić Związek Wydawców o niektórych momentach wycieczki do Zaleszczyk, które dotyczyły specjalnie wydawnictw.

CZŁONKOWIE SYNDYKATU W KOMISJACH WYBORCZYCH

Dnia 27 sierpnia r.b. Komisariat Rządu m. st. Warszawy zwrócił się do Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich o przedstawienie kandydatów na członków komisji wyborczych na okres wyborów do Rady Miejskiej Warszawy. Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich po porozumieniu się z redakcjami warszawskimi delegował 30 kandydatów.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI DZIENNIKARSKICH

KLUB SPRAWOZDAWCÓW LOTNICZYCH

Dn. 10 czerwca r.b. odbyło się Walne Zebranie członków Klubu Sprawozdawców Lotniczych w Warszawie przy udziale delegata Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, wiceprezesa Bolesława Hensla.

Prezesem Klubu wybrano ponownie przez aklamację Tadeusza Miciukiewicza. Do zarządu wybrano: Stanisława Strumph-Wojtkiewicza — wiceprezes; Mariusza Gólcza — skarbnik; Wacława Czarneckiego i Marię Zawadzka — sekretarze; jako zastępcę — Witold Wolff. Delegatem do Syndykatu wybrano T. Miciukiewicza.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano: Władysława Martha, Wacława Grabowskiego i Zdzisława Harlendera, jako zastępcę — Leopolda Marschaka.

Zebranie po zapoznaniu się z treścią listu prezesa zarządu głównego LOPP, gen. Leona Berbeckiego, uchwaliło wyrazić serdeczne podziękowanie za przekazanie przez LOPP do dyspozycji Klubu samolotu turystycznego „RWD-13” wraz z silnikiem oraz pełnym wyposażeniem. Uchwalono powołać do opracowania regulaminu korzystania z tego samolotu specjal-

ną komisję w składzie pilotów, członków Klubu: Stanisława Strumph-Wojtkiewicza, Zdzisława Harlendera oraz płk. Sergiusza Abznitowskiego.

W czerwcu r.b. członkowie Klubu wzięli udział w wycieczce lotniczej na wystawę do Lwowa i odbyły się dwa wykłady naukowe: prof. K. Wodzieckiego — „Doświadczenia z bocianami” i mjr. Madeyskiego — „Udział lotnictwa w walkach pod Lwowem od 11 do 17 sierpnia 1920 roku”. Na najbliższy okres zapowiadany jest wykład mjr. Madeyskiego: „Udział lotnictwa w bitwie pod Wapniarką” oraz wycieczka do zakładów „RWD”.

ZWIĄZEK DZIENNIKARZY SPORTOWYCH RP

Dn. 30 czerwca r.b. odbyło się doroczne walne zgromadzenie Związku Dziennikarzy Sp. RP, w którym wzięli udział reprezentanci wszystkich oddziałów prowincjonalnych oraz oddział warszawski. Po udzieleniu absolutorium ustępującym władzom, wybrano przez aklamację nowy zarząd w składzie niezmiennym: Prezes — Wacław Sikorski, wiceprezesi: Aleksander Szenajch i Stanisław Rothert, sekretarz —

Ryszard Mossin, skarbnik — Lech Jeszka, członkowie Zarządu: Jan Erdman i Wiktor Junosza-Dąbrowski.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano: Jerzego Grabowskiego, Edwarda Sokoppa i Al. Rek-sę; do Sądu Koleżeńskiego: Mariana Strzeleckiego, jako przewodniczącego i St. Mielecha, T. Grabowskiego (Warszawa), H. Śmigiełskie-go (Poznań), J. Burzka (Katowice), J. Nowaka (Kraków) i J. Nicieckiego (Wilno).

Związek liczy 151 członków: co według oddziałów przedstawia się, jak następuje: Kraków — 16, Łódź — 17, Pomorze — 11, Lwów — 15, Poznań — 21, Śląsk — 18, Wilno — 8, Warszawa — 43, bez przydziału — 3.

Walne Zgromadzenie uchwaliło kilka poprawek statutowych, zmierzających do utrudnienia dostępu do związku osobom nie będą-

cym zawodowymi dziennikarzami; postanowiono wprowadzić minimum zarobków i upoważniono zarząd do przeprowadzenia weryfikacji listy członków na podstawie przyjętych na walnym zgromadzeniu nowych przepisów. Zasadniczo postanowiono dążyć do tego, by członkami byli tylko ci, którzy zostaną wpisani do rejestru dziennikarzy na podstawie Układu Zbiorowego.

Wobec małej liczby członków w oddziale wileńskim postanowiono oddział ten przyłączyć do oddziału warszawskiego.

Prezydium Związku złożyło wizyty dyrektorowi PUWF gen. Sawickiemu i prezesowi Związku Polskich Związków Sportowych min. Urychowi.

Nagrodę „Złotego Pióra”, ufundowaną przez Związek, przyznano p. Janowi Erdmanowi.

OCHRONA PRACY ZAWODU DZIENNIKARSKIEGO

Pod powyższym tytułem w czasopiśmie „Praca i Opieka Społeczna” (kwartalnik Ministerstwa Opieki Społecznej r. 1937 zeszyt IV) p. Kazimierz Moczarski zamieścił obszerny i interesujący artykuł, dotyczący uregulowania stosunków prawnych zawodu dziennikarza.

Autor omawia i oświeśla zasadnicze tezy Układu Zbiorowego Pracy, zawartego między Związkiem Dziennikarzy RP a Związkiem Wydawców Dzienników i Czasopism. Rozważania swoje autor poprzedza uwagami na temat konieczności uregulowania stosunków prawnych zawodu dziennikarskiego w Polsce, jednocześnie zaś podaje treść ustaw dziennikarskich we Francji, Austrii, Niemczech oraz treść układów zbiorowych pracy we Włoszech i Australii.

Sposób ujęcia przez autora tego przedmiotu znakomicie ułatwia zorientowanie się w zagadnieniu uregulowania stosunków w zawodzie dziennikarskim, co — niezależnie od zawartego już Układu Zbiorowego Pracy — nic nie straciło ze swego znaczenia i aktualności. Wagę tego zagadnienia dobitnie podkreśla autor we wstępie do artykułu, który podajemy w obszerniejszym streszczeniu.

„Rozpatrując problem zawodu dziennikarskiego, można dojść do wniosku, że właśnie dziennikarstwo stanowi dzisiaj dziedzinę życia, w której pożądana jest dodatkowa reglamentacja i to szczególnie w zakresie organizacji zawodu oraz ochrony pracy dziennikarza.

Należy przyznać, iż akcja dotycząca szczegółowego uregulowania całokształtu zawodu dziennikarskiego jest specjalnie trudna i wymaga poważnych przemysłów i ostrożnych kroków. Dziennikarstwo bowiem jest zupełnie szczególnym zawodem.

Bezsprzecznie w skład pojęcia dziennikarstwa wchodzi i to w dość poważnej mierze element służby publicznej. Rola, jaką spełnia nowoczesny dziennikarz w życiu społeczno-politycznym oraz wzrastające stale znaczenie prasy dla jednostki i państwa, nadają dziennikarstwu ów specyficzny charakter czynnika współregulującego życie publiczne kraju.

Poza tym jednak — dziennikarz to „człowiek talentu, wybrańek Muz i zaklinacz codziennego słowa”, przeto wydaje się być słusznym poglądem, że dziennikarstwo ma wiele wspólnych cech ze sztuką.

Dalszym elementem, często przez teoretyków dziennikarstwa wysuwany, jest zagadnienie wolnego zawodu, co wydaje się nieuzasadnione, gdyż nie tylko dziennikarstwo, ile publicystyka posiada pewne quantum cech wolnego zawodu. Wreszcie — i co stanowi poza służbą publiczną najistotniejszy i kluczowy

element — wykonywanie zawodu dziennikarskiego jest pracą najemną.

W świetle powyższych szkicowych wywodów, dotyczących pojęcia dziennikarstwa, należy stwierdzić, że właśnie dziennikarstwo w przekroju pracy najmniej wymaga dzisiaj szczegółowych norm prawnych. Regulując bowiem stosunki i warunki pracy, które są podstawą gospodarczej sytuacji dziennikarza, nie tylko że usuwamy jedno z niedomagań życia społecznego, ale ponadto wpływamy pozytywnie na sprawniejsze funkcjonowanie dziennikarskiej służby publicznej.

Skoro przyjmuje się, że dziennikarstwo powinno ulec szczegółowej reglamentacji ustawodawczej, należy niezwłocznie podkreślić, iż ochrona pracy dziennikarza musi wybiec poza uarte już dzisiaj szablony ustawodawstwa ochronnego i objąć swym zasięgiem ściśle związane z ochroną pracy problemy ochrony zawodu.

Chodzi w tym wypadku o zlikwidowanie chaosu, jaki panuje na dziennikarskim rynku pracy. Obserwujemy bowiem zjawisko wykonywania niekiedy zawodu dziennikarskiego przez jednostki najmniej do tego predystynowane, co obniża poważę dziennikarstwa, zmniejsza jego wartość publiczną i szkodzi między innymi interesom gospodarczym dziennikarzy.

W związku z powyższą sytuacją, którą uznać należy za zjawisko niepożądane, wytworzą się automatycznie samoobrona zrzeszeń dziennikarskich, prowadząca w praktyce do pewnej uprzywilejowanej ekskluzywności związków zawodowych. Syndykaty bowiem dziennikarskie w koniecznej zresztą akcji przeciwko pasywności samowolnych „redaktorów” zmuszone są stosować takie metody kierowania życiem zawodowym, które przyczyniają się częściowo do tego, że dziennikarstwo nie nadąża częstokroć za wymaganiami, jakie stawia nowoczesne państwo i społeczeństwo w zakresie coraz wyższego poziomu kwalifikacji zawodowych służby dziennikarskiej.

Wywody powyższe tłumaczą, dlaczego reglamentacja prawna pracy dziennikarza powinna objąć, poza takimi zagadnieniami, jak urlopy, czas pracy, wypowiedzenie, odprawa itp. — również i pewne problemy zawodowe, które niezależnie od kierunków rozstrzygnięć sprawy organizacji dziennikarskich mogą znaleźć rozwiązanie w drodze ustaw względnie układu zbiorowego.

Chodziłoby w tym przypadku o określenie pojęcia dziennikarza oraz o powołanie do ży-

cia instytucji, która by uzależniając uzyskanie tytułu i legitymacji dziennikarza zawodowego od całego szeregu kwalifikacji i warunków, zabezpieczała zawód dziennikarski przed napływem jednostek niepożądanych i niewykwalifikowanych.

W związku z tym raz jeszcze należy podkreślić, iż dość powszechny niestety pogląd, jakoby dla unormowania spraw dziennikarskich wystarczyło prawo prasowe, ogólne prawo pracy i przepisy policyjne, powinien ulec zmianie. Życie bowiem wymaga dzisiaj uregulowania sprawy dziennikarstwa przede wszystkim w przekroju zawodowym, aby umożliwić dziennikarzom istotne wypełnienie ich zadań.

Interesującą pracę p. Moczarskiego, z którą powinien zapoznać się szerszy ogół czytelników, przede wszystkim zaś dziennikarzy, opatrzyć jednak musimy pewnymi komentarzami. Komentarze nasze dotyczą wniosków autora o zawodowych kwalifikacjach dziennikarzy oraz o pewnej ekskluzywności organizacji zawodowych dziennikarskich w tym wypadku Syndykatów. Mamy wrażenie, że autor nie dysponował pod tym względem materiałem faktycznym, co łatwo prowadzić może do nie-

porozumień. W świetle danych, jakimi rozporządzają syndykaty, uwagi autora o kwalifikacjach zawodowych dziennikarzy — a mówimy to wyłącznie o dziennikarzach zsyndikalizowanych — oraz uwagi na temat ekskluzywności musiałyby ulec gruntownej rewizji.

Ramy działalności organizacyjnej Syndykatów są bardzo szerokie, wypełnia je nie tylko dążenie do uzyskania korzystniejszych warunków pracy i płacy, ale również i dążenie do podniesienia ogólnych zawodowych kwalifikacji dziennikarzy.

Tutaj właśnie syndykaty napotykać na poważne trudności. Brak ustawowej ochrony tytułu redaktora i dziennikarza znakomicie sprzyjał temu, że pod ogólnym określeniem „dziennikarz” lub „redaktor” uprawiane jest przemysłnictwo a nieraz i korsarstwo dziennikarskie, którego koszty moralne spadają na dziennikarstwo zorganizowane.

Do położenia kresu temu zjawisku powinien się przyczynić Układ Zbiorowy Pracy, który wszedł w życie 1 kwietnia 1938 r., a posiada za sobą ogłoszenie listy uprawnionych do tytułu dziennikarza (redaktora).

POMNIK ś. p. JANA DĄBSKIEGO

W niedzielę dnia 25 września rb. z inicjatywy grona przyjaciół ś. p. Jana Dąbskiego, pierwszego prezesa Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich odbyła się na Powązkach uroczystość odsłonięcia pomnika Zmarłego.

W uroczystości wzięli udział krewni, przyjaciele, znajomi oraz członkowie Związku DRW i Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich.

Redakcja „Biuletynu” mieści się w lokalu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, ul. Wiejska — gmach Sejmu, Tel. 9-81-81.

Wydawca w imieniu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich: **WŁADYSŁAW ZYGŁARSKI**

Redaktor odpowiedzialny: **JERZY NOWAKOWSKI**